

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΝΩΣΗ
ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΩΝ
ΕΛΛΑΔΟΣ
1980

Ο Πρόεδρος

**Προς τον
Πρόεδρο της Κυβέρνησης,
κ. Κυριάκο Μητσοτάκη**

Αθήνα, 26 Αυγούστου 2024
Αριθ. Πρωτ.: 3445

Αξιότιμε Κύριε Πρωθυπουργέ,

Στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της Κεντρικής Ένωσης Επιμελητηρίων, που απορρέουν από το θεσμοθετημένο ρόλο της ως το ανώτατο όργανο των Ελληνικών Επιμελητηρίων, αξιόπιστο συνομιλήτή της Πολιτείας για τα προβλήματα της επιχειρηματικής κοινότητας και φυσικό και ουσιαστικό εκφραστή των Ελληνικών επιχειρηματικών απόψεων και διεκδικήσεων, σας υποβάλλουμε υπόμνημα θέσεων και προτάσεων, ενόψει της 88^{ης} Διεθνούς Έκθεσης Θεσσαλονίκης, επί των θεμάτων που αφορούν στην επιχειρηματικότητα και στην ανάπτυξη.

Με τιμή,

Ιωάννης Μασούτης

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΚΕΕΕ

Προς τον Πρωθυπουργό και τους Αρχηγούς των Κομμάτων ενόψει της ΔΕΘ

Η φετινή ΔΕΘ διεξάγεται σε μια κρίσιμη περίοδο για το μέλλον της ελληνικής οικονομίας και την ανάπτυξη των επιχειρήσεων.

Στη διάρκεια του τρέχοντος έτους έχουμε δει το διεθνές περιβάλλον να επιδεινώνεται, με τις γεωπολιτικές συγκρούσεις να συνεχίζονται και την ευρωπαϊκή οικονομία να παραμένει στάσιμη.

Σε αυτό το τοπίο, η ελληνική οικονομία εξακολουθεί να παρουσιάζει υψηλές αντοχές, καταγράφοντας και φέτος έναν από τους υψηλότερους ρυθμούς ανάπτυξης στην ευρωζώνη.

Τα τελευταία χρόνια η χώρα έχει διασφαλίσει συνθήκες πολιτικής και δημοσιονομικής σταθερότητας, ενώ η ασκούμενη οικονομική πολιτική – παρά το ότι υπάρχουν περιθώρια βελτιώσεων – ευνοεί την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας.

Όμως, οι δυσκολίες δεν λείπουν. Οι συνθήκες αστάθειας στην ευρύτερη περιοχή, με ανοιχτά πολεμικά μέτωπα στην Ουκρανία και στη Μέση Ανατολή και άλλες περιφερειακές εστίες έντασης, επηρεάζουν αρνητικά την εφοδιαστική αλυσίδα. Ο κίνδυνος για νέα άνοδο των τιμών της ενέργειας, των βασικών εμπορευμάτων και των εισαγόμενων αγαθών παραμένει.

1

Η αναιμική ανάπτυξη στην Ε.Ε., που αποτελεί τον μεγαλύτερο εμπορικό εταίρο της Ελλάδας, έχει ισχυρό αρνητικό αντίκτυπο στην πορεία των εγχώριων εξαγωγών, ενώ οι συνέπειες της κλιματικής αλλαγής επηρεάζουν σημαντικά εξαγωγίμα προϊόντα του πρωτογενή τομέα.

Αρνητική επίδραση στην επιχειρηματικότητα ασκούν πρόσθετοι παράγοντες, όπως είναι οι έντονες διακυμάνσεις στις τιμές της ενέργειας, οι ελλείψεις και η άνοδος στις τιμές των πρώτων υλών, η επίμονη ακρίβεια που δοκιμάζει την αγορά και τους καταναλωτές, αλλά και οι ελλείψεις σε ανθρώπινο δυναμικό, με περισσότερες από 1 στις 3 επιχειρήσεις να δηλώνουν ότι έχουν κενές θέσεις εργασίας.

Οι προκλήσεις για τον επιχειρηματικό κόσμο της χώρας παραμένουν πολλές και δύσκολες.

Η βελτίωση του κλίματος στην ελληνική οικονομία αναγνωρίζεται και αποτυπώνεται στην ανάληψη νέων επιχειρηματικών πρωτοβουλιών. Παρά το αντίξοο εξωτερικό περιβάλλον, το 2023 ιδρύθηκαν στη χώρα μας περισσότερες επιχειρήσεις από κάθε άλλη χρονιά, ενώ διευρύνθηκε το θετικό ισοζύγιο ενάρξεων – διαγραφών στο ΓΕΜΗ.

Μαζί με αυτές, χιλιάδες επιχειρήσεις σε όλη την Ελλάδα συνεχίζουν τον αγώνα τους, για να επιστρέψουν στον δρόμο της ανάπτυξης μετά από μια δεκαετία διαδοχικών κρίσεων, που δοκίμασαν σκληρά τις αντοχές τους.

Προσπαθούν, από τη μία, να ανταπεξέλθουν στις πιέσεις που δημιουργεί η αύξηση του κόστους τους, σε συνδυασμό με τη συσσώρευση υποχρεώσεων από το πρόσφατο παρελθόν. Ταυτόχρονα, πασχίζουν να προλάβουν το τρένο της τεχνολογικής επανάστασης, να προσαρμοστούν στις απαιτήσεις και τις ευκαιρίες της σύγχρονης παγκοσμιοποιημένης οικονομίας.

Η προσπάθεια αυτή θα κρίνει σε μεγάλο βαθμό την πορεία της ελληνικής οικονομίας στα επόμενα χρόνια.

Η μάχη της ανάκαμψης και της παραγωγικής ανασυγκρότησης της χώρας είναι διαρκής. Είναι μια μάχη που πρέπει να κερδίσουμε, αν θέλουμε η ελληνική οικονομία και οι επιχειρήσεις να γίνουν πιο ανθεκτικές ενάντια σε κρίσεις, να διασφαλίσουν προϋποθέσεις ανάπτυξης σε έναν κόσμο που αλλάζει.

Ο μόνος δρόμος για την επίτευξη υψηλών ρυθμών ανάπτυξης, με παράλληλη ενίσχυση των εισοδημάτων, περνά μέσα από τη σταθερή βελτίωση της παραγωγικότητας, της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των ελληνικών επιχειρήσεων – ιδιαίτερα των μικρομεσαίων, οι οποίες αποτελούν το 99,9% του συνόλου των επιχειρήσεων, συνεισφέρουν το 67% της ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας στην ελληνική οικονομία και απασχολούν το 84,6% του ανθρώπινου δυναμικού.

Περνά, επίσης, από τη διαμόρφωση όρων που ευνοούν την ισόρροπη ανάπτυξη και τη δίκαιη διάχυση του οφέλους της, στο σύνολο της ελληνικής κοινωνίας, σε κάθε Περιφέρεια της χώρας.

2

Οι προτεραιότητες για την επίτευξη αυτών των στόχων είναι σαφείς:

1. Συνέχιση των πολιτικών με στόχο την αύξηση των επενδύσεων, ιδιαίτερα σε τομείς εξωστρεφείς, υψηλής έντασης γνώσης και τεχνολογίας, με κρίσιμο ρόλο στην αλλαγή του αναπτυξιακού υποδείγματος της ελληνικής οικονομίας. Διαμόρφωση στοχευμένης, εθνικής στρατηγικής, για την αύξηση της συμμετοχής της βιομηχανίας και του πρωτογενή τομέα στο ΑΕΠ.
2. Έγκαιρη και αποτελεσματική αξιοποίηση των ευρωπαϊκών πόρων, ώστε να μη λειτουργήσουν μόνο ως πηγή πρόσκαιρης ρευστότητας, αλλά να δημιουργήσουν μόνιμο αναπτυξιακό αντίκτυπο για τις επιχειρήσεις και την οικονομία.
3. Διασφάλιση πρόσβασης ολόκληρης της επιχειρηματικής κοινότητας σε πηγές χρηματοδότησης και προγράμματα ενίσχυσης – από το Ταμείο Ανάπτυξης και Ανθεκτικότητας ως το ΕΣΠΑ – ώστε να μπορέσουν ειδικά οι μικρές επιχειρήσεις να σχεδιάσουν με ρεαλισμό και φιλοδοξία το μέλλον τους.
4. Δραστική ενίσχυση του τομέα Έρευνας και Καινοτομίας, με περαιτέρω αύξηση των σχετικών δαπανών, ώστε η Ελλάδα να προσεγγίσει τον μέσο όρο της ευρωζώνης. Ουσιαστική διασύνδεση των πανεπιστημίων και των ερευνητικών κέντρων με τις επιχειρήσεις και τον κόσμο της παραγωγής.
5. Προετοιμασία και διευκόλυνση των επιχειρήσεων κάθε μεγέθους, με στόχο την έγκαιρη μετάβασή τους στο περιβάλλον της ψηφιοποίησης, του αυτοματισμού και της Τεχνητής Νοημοσύνης.
6. Επιτάχυνση των μεταρρυθμίσεων, για την αναβάθμιση του συστήματος απονομής δικαιοσύνης, της δημόσιας Παιδείας, της Υγείας. Συνέχιση των

- πολιτικών για τη διαμόρφωση ενός κράτους περισσότερο φιλικού προς τον πολίτη και την επιχείρηση, πιο αποτελεσματικού στην προστασία της ασφάλειας και στη βελτίωση της καθημερινότητάς τους.
7. Στοχευμένες πολιτικές για την ενίσχυση της περιφερειακής ανάπτυξης, μέσω της αναβάθμισης των περιφερειακών υποδομών, της εφαρμογής στρατηγικών έξυπνης εξειδίκευσης, την αναβάθμιση του πρωτογενούς τομέα, την παροχή κινήτρων και ενισχύσεων για τη στήριξη της τοπικής επιχειρηματικότητας, τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και τη διακράτηση των νέων ανθρώπων στον τόπο τους.
 8. Επένδυση στην αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού της χώρας, με έμφαση στην αντιμετώπιση των υφιστάμενων ελλείψεων στην αγορά και στην καλλιέργεια δεξιοτήτων με υψηλή ζήτηση, σήμερα και στο μέλλον.
 9. Στοχευμένο μείγμα δράσεων για την αντιμετώπιση της ακρίβειας, με παρεμβάσεις για την ενίσχυση και τη διασφάλιση της λειτουργίας του ανταγωνισμού στις αγορές, με αποτελεσματικούς ελέγχους για την πάταξη αθέμιτων πρακτικών, αλλά και ουσιαστική προστασία των νομοταγών, υπεύθυνων επιχειρήσεων.
 10. Διατήρηση συνετής και υπεύθυνης δημοσιονομικής πολιτικής, με ένα υγιές μείγμα δαπανών και εσόδων: ενισχυμένο πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων, συγκράτηση των λειτουργικών δαπανών του κράτους, διεύρυνση της φορολογικής βάσης και αποτελεσματική καταπολέμηση της φοροδιαφυγής. Αξιοποίηση του δημοσιονομικού χώρου για την περαιτέρω μείωση των φορολογικών και ασφαλιστικών εισφορών και για την ουσιαστική αναβάθμιση του κράτους πρόνοιας.

Σε αυτό το πλαίσιο, η Επιμελητηριακή Κοινότητα καταθέτει τις ακόλουθες θέσεις και προτάσεις, για τα θέματα που αφορούν την ανάπτυξη και την επιχειρηματικότητα:

▪ **Αντιμετώπιση της ακρίβειας**

- Αποτελεσματικοί έλεγχοι στην αγορά, με εστίαση στους παράγοντες που επηρεάζουν την τελική τιμή των προϊόντων, σε ευρύ φάσμα κατηγοριών και σε όλα τα βασικά στάδια της εφοδιαστικής αλυσίδας. Αξιοποίηση ψηφιακών τεχνολογιών, για τον έλεγχο και την καταπολέμηση κερδοσκοπικών πρακτικών που λειτουργούν σε βάρος του καταναλωτή και της αγοράς.
- Κινητοποίηση των τραπεζών για τη σύγκλιση μεταξύ επιτοκίων καταθέσεων και επιχορηγήσεων.
- Συνέχιση των στοχευμένων μέτρων στήριξης των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων, με έμφαση στην ενίσχυση των πλέον ευάλωτων και στο βαθμό που επιτρέπουν οι αντοχές του προϋπολογισμού.
- Στοχευμένες παρεμβάσεις για την μείωση του κόστους λειτουργίας των επιχειρήσεων: κόστος ηλεκτρικής ενέργειας, γραφειοκρατίας, τέλη υπέρ τρίτων, ασφαλιστικές εισφορές, φορολογικοί συντελεστές κ.λπ..

▪ **Αξιοποίηση αναπτυξιακών και χρηματοδοτικών εργαλείων**

- Παρεμβάσεις για τη διευκόλυνση της ένταξης των πολύ μικρών επιχειρήσεων σε δράσεις του ΕΣΠΑ και του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας: μείωση ελάχιστου ύψους επενδυτικού σχεδίου, λήψη

πρόσθετης δανειοδότησης από το τραπεζικό σύστημα (απόδειξη ίδιας συμμετοχής).

- Απλοποίηση και συντόμευση του περιεχομένου των προκηρύξεων, ώστε να είναι ευκολότερη η διαχείρισή τους από τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Απλοποίηση και επιτάχυνση των διαδικασιών αξιολόγησης και έγκρισης των επενδυτικών προτάσεων σε όλα τα στάδια, με δραστικό περιορισμό των γραφειοκρατικών διαδικασιών.
- Παροχή επιπλέον ποσοστού ενίσχυσης για τι μικρομεσαίες επιχειρήσεις σε περιοχές με αυξημένη ανεργία, χαμηλό κατά κεφαλήν ΑΕΠ, σημαντική μείωση πληθυσμού, καθώς σε περιοχές που έχουν πληγεί από φυσικές καταστροφές.
- Συνέχιση και επέκταση των προγραμμάτων της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας για τη διεύρυνση της περιμέτρου των μικρών επιχειρήσεων που αποκτούν πρόσβαση σε προγράμματα χρηματοδότησης, μέσω της παροχής εγγυήσεων και επιδότησης επιτοκίου.
- Αναβάθμιση του Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων (ΠΣΚΕ), ώστε να αποκτήσει απλούστερη, πιο φιλική προς το χρήστη αρχιτεκτονική, καθώς και διαλειτουργικότητα με άλλα πληροφοριακά συστήματα (π.χ. Taxisnet, «Εργάνη» και ΓΕΜΗ).
- Καμπάνια ενημέρωσης και εκπαίδευσης των μικρών επιχειρήσεων, για δράσεις και διαδικασίες χρηματοδότησης, σε όλους τους νομούς της χώρας, με συνεργασία του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και της ΚΕΕΕ. Αξιοποίηση σύγχρονων ψηφιακών μέσων και εργαλείων. Απλές οδηγίες, συμπληρωμένα παραδείγματα κ.λπ.

■ Βελτίωση της πρόσβασης των επιχειρήσεων σε πηγές χρηματοδότησης

- Διεύρυνση του φάσματος των φορέων ιδιωτικής χρηματοδότησης των επιχειρήσεων, με αποτελεσματικότερη αξιοποίηση θεσμών και εργαλείων που μπορούν να προσαρμοστούν καλύτερα στις επενδυτικές ανάγκες τις μικρομεσαίας και της νεοσύστατης επιχείρησης: ιδιωτικά επενδυτικά κεφάλαια, επιχειρηματικοί άγγελοι, μικροχρηματοδοτήσεις κ.ά.
- Μέτρα ελέγχου και περιορισμού του ιδιωτικού χρέους, με έμφαση στη στήριξη των ευάλωτων νοικοκυριών και των επιχειρήσεων που μπορούν να διεκδικήσουν με αξιώσεις μια δεύτερη ευκαιρία. Παράλληλη θέσπιση ισχυρών δικλείδων ασφαλείας, ώστε να μη δημιουργούνται άνισες συνθήκες σε βάρος των συνεπών δανειοληπτών.
- Βιώσιμες λύσεις για τους καλόπιστους οφειλέτες, προκειμένου να ρυθμίσουν προβληματικά δάνεια και να αποκαταστήσουν την πρόσβασή τους στο χρηματοπιστωτικό σύστημα. Παροχή δεύτερης ευκαιρίας για χρηματοδότηση μέσω του Ταμείου Ανάκαμψης και πρόσβαση στην αρωγή της Αναπτυξιακής Τράπεζας.
- Πρόσβαση σε μικροχρηματοδοτήσεις για ποσά έως 25.000, χωρίς γραφειοκρατικές αγκυλώσεις για μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

- **Σταθερά βήματα μείωσης της φορολόγησης, σε συνδυασμό με την εντατικοποίηση της μάχης κατά της φοροδιαφυγής.**
 - Εφαρμογή ουσιαστικών βελτιώσεων στο νέο σύστημα φορολόγησης των ελεύθερων επαγγελματιών.
 - Στοχευμένοι έλεγχοι και αξιοποίηση σύγχρονων εργαλείων, για την πάταξη της παραοικονομίας και της φοροδιαφυγής.
 - Κατάργηση του τέλους επιτηδεύματος από το 2025, σε εφαρμογή της σχετικής κυβερνητικής δέσμευσης.
 - Φορολογικά κίνητρα για την ενίσχυση της επιχειρηματικής δραστηριότητας: φοροαπαλλαγές με σκοπό τη δημιουργία αποθεματικού, κίνητρα για συνενώσεις, φορολογική απομείωση ζημιών, διεύρυνση εκπιπτόμενων δαπανών. Ειδικά κίνητρα για επενδύσεις στη βιώσιμη παραγωγή και λειτουργία: ανακύκλωση, αγορά οχημάτων με χαμηλές εκπομπές κ.λπ.
 - Σταδιακή περαιτέρω μείωση του συντελεστή φορολογίας των επιχειρήσεων – ώστε να φθάσει στο 20% - καθώς και των ασφαλιστικών εισφορών.
 - Μείωση προκαταβολής φόρου νομικών προσώπων στο 50% και προγραμματισμός για σταδιακή κατάργηση εντός 4ετίας.
 - Σταδιακή μείωση του ΕΦΚ και του ΦΠΑ σε βασικά αγαθά, σε συνάρτηση με την επίτευξη των δημοσιονομικών στόχων.
 - Προσαρμογή του πλαισίου ληξιπρόθεσμων οφειλών, καθώς σήμερα ακόμη και μια μέρα καθυστέρησης συνεπάγεται απώλεια δυνατότητας ρύθμισης και αύξηση δόσεων παγίων ληξιπρόθεσμων οφειλών στον ΕΦΚΑ.
 - Εφαρμογή της πρόβλεψης για απαλλαγή από το καθεστώς ΦΠΑ των επιχειρήσεων με ακαθάριστα έσοδα ως 25.000.
 - Ειδικές ρυθμίσεις για τη στήριξη των μικρών επιχειρήσεων της Περιφέρειας: ελάχιστη καταβολή ποσού για ασφαλιστικές εισφορές και μείωση του συντελεστή φορολόγησης για επιχειρήσεις σε περιοχές κάτω των 1.000 κατοίκων.
 - Εξορθολογισμός του ΕΝΦΙΑ - Κατάργηση ΕΝΦΙΑ σε ακίνητα ιδιοκτησίες μεταποιητικών επιχειρήσεων και 50% μείωση σε κάθε άλλο επιχειρηματικό ακίνητο
- **Στήριξη των επιχειρήσεων της Περιφέρειας.**
 - Ειδική ποσόστωση συμμετοχής σε προγράμματα της ΔΥΠΙΑ, για τις επιχειρήσεις που λειτουργούν σε περιοχές με πληθυσμό έως 2.000 κατοίκων
 - Ειδική ποσόστωση συμμετοχής σε προγράμματα χρηματοδότησης, για νέους επιχειρηματίες έως 32 ετών, οι οποίοι δραστηριοποιούνται σε περιοχές με πληθυσμό έως 2.000 κατοίκων.
 - Ειδική ποσόστωση στον προϋπολογισμό του προγράμματος «Τουρισμός για Όλους», με σκοπό τη στήριξη των ορεινών περιοχών.
 - Δημιουργία πανεπιστημιακών τμημάτων στην Περιφέρεια, σε αντικείμενα που σχετίζονται με τον τουρισμό, τον πρωτογενή τομέα, τα τεχνικά επαγγέλματα.

- Κίνητρα για την εγκατάσταση νέων επαγγελματιών και επιχειρηματιών σε περιοχές με πληθυσμό έως 10.000 κατοίκων.
- Προώθηση του κοινωνικού επιχειρείν, ενθάρρυνση επιχειρήσεων με κοινωνικό προσανατολισμό, που συνεισφέρουν στην ευημερία των τοπικών κοινοτήτων.
- Ενίσχυση της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων της Περιφέρειας. Εδραίωση μηχανισμών και δομών στήριξης και καθοδήγησης, ώστε να αυξηθούν οι εξαγωγικές επιχειρήσεις και να καταπολεμηθούν οι περιφερειακές ανισότητες – καθώς σήμερα πάνω από το 80% του συνόλου των εξαγωγών πραγματοποιείται σε μόλις τρεις περιφέρειες της χώρας (Αττικής, Κεντρικής Μακεδονίας και Πελοποννήσου)
- **Ενίσχυση του τομέα της μεταποίησης, με οριζόντιες και κλαδικές στρατηγικές.**
 - Προώθηση και στήριξη επενδύσεων για την ανάπτυξη νέων ή την αναβάθμιση υφιστάμενων γραμμών παραγωγής, με έμφαση στον προηγμένο και ψηφιακά ελεγχόμενο βιομηχανικό εξοπλισμό, τα συστήματα ελέγχου της παραγωγής
 - Κίνητρα για την ανάπτυξη βιομηχανικών συνεργασιών με σκοπό την ενίσχυση της παραγωγής και την ένταξη στα διεθνή δίκτυα παραγωγής.
 - Σύνδεση των προϊόντων του πρωτογενούς τομέα με τη μεταποίηση, τη βιομηχανία των τροφίμων και τον τουρισμό.
 - Ειδικά προγράμματα εκπαίδευσης μικρομεσαίων παραγωγικών επιχειρήσεων, σε θέματα τυποποίησης, branding, εξαγωγών κ.λπ.
- **Αναβάθμιση του πρωτογενή τομέα**
 - Αξιοποίηση της δυνατότητας διάθεσης του 3% των πόρων του 1ου Πυλώνα της ΚΑΠ, για τη χρηματοδότηση Επιχειρησιακών Προγραμμάτων των Οργανώσεων Παραγωγών σε όλους τους τομείς.
 - Προσαρμογή στις συνθήκες που δημιουργεί η κλιματική αλλαγή: ενισχύσεις για αναδιάρθρωση καλλιεργειών, νέα εργαλεία διαχείρισης κινδύνων.
 - Επέκταση του προγράμματος Ερευνώ – Καινοτομώ στον πρωτογενή τομέα.
 - Κίνητρα και ενισχύσεις σε αγροτικές εκμεταλλεύσεις για τη μείωση του περιβαλλοντικού τους αποτυπώματος. Ενθάρρυνση της δημιουργίας συνεργατικών σχημάτων, για την υιοθέτηση καινοτομιών στο πλαίσιο της κυκλικής οικονομίας.
 - Διάχυση της γνώσης στον αγροτικό πληθυσμό, μέσα από προγράμματα κατάρτισης και Εθνικό Σύστημα Παροχής Γεωργικών Συμβουλών. Ειδικά προγράμματα κατάρτισης σε θέματα παραγωγής, προώθησης και πώλησης αγροτικών προϊόντων.
 - Ενίσχυση της εθνικής στρατηγικής για τους νέους αγρότες.
 - Πλήρης ένταξη του ΟΠΕΚΕΠΕ στο gov.gr και βελτίωση της πλατφόρμας για την ψηφιακή υποβολή των δηλώσεων ΟΣΔΕ από τους αγρότες. Πλήρης ψηφιοποίηση των υπηρεσιών του ΕΛΓΑ για την άμεση καταγραφή των ζημιών στην παραγωγή και η γρήγορη αποζημίωση των πληγέντων.

- Υλοποίηση του προγράμματος «Υδωρ 2.0» για την ορθολογική χρήση νερού, την εξοικονόμηση πόρων και την αύξηση της αποδοτικότητας των καλλιεργειών.
 - Στήριξη της επιχειρηματικότητας στον πρωτογενή τομέα, με δημιουργία αγροτικού τμήματος σε κάθε επιμελητήριο.
 - Προγράμματα προώθησης και προβολής των ελληνικών προϊόντων αγροδιατροφής στο εξωτερικό. Προώθηση του αγροτουρισμού και της γευσιγνωσίας.
 - Προώθηση και ενίσχυση της ευρωπαϊκής πολιτικής Farm to Market
 - Ενίσχυση επενδύσεων για την αυτονόμηση των γεωργικών και κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων στο σύνολο της εγκατεστημένης ισχύος
 - Προώθηση και χρηματοδότηση συνεργατικών σχημάτων παραγωγών, για δημιουργία δημοπρατηρίου αγροτικών προϊόντων και ενεργοποίηση της αντίστοιχης πλατφόρμας.
- **Πολιτικές για την ποιοτική ανάπτυξη του τουρισμού**
 - Ενίσχυση κρίσιμων υποδομών και προώθηση της ψηφιοποίησης των υπηρεσιών, έμφαση στην εκπαίδευση και κατάρτιση του ανθρώπινου δυναμικού, σύγχρονες στρατηγικές προβολής.
 - Στρατηγική ορθολογικής διαχείρισης του τουριστικού προϊόντος της χώρας, με όρους αειφορίας και σεβασμού στο φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον.
 - Ολοκλήρωση του ειδικού χωροταξικού πλαισίου για τον τουρισμό και εξορθολογισμός του θεσμικού πλαισίου που διέπει τη σύσταση και λειτουργία των τουριστικών επιχειρήσεων και εγκαταστάσεων
 - Συστηματική ανάπτυξη ειδικών μορφών τουρισμού, στο πλαίσιο των περιφερειακών αναπτυξιακών στρατηγικών.
- **Προώθηση της καινοτομίας**
 - περαιτέρω ενίσχυση της χρηματοδότησης της βασικής έρευνας, στενότερη διασύνδεση των επιχειρήσεων με πανεπιστήμια και ερευνητικούς φορείς, για τη δημιουργία προγραμμάτων έξυπνης εξειδίκευσης σε τοπικό επίπεδο, ανάπτυξη τοπικών συνεργατικών σχηματισμών, κέντρων ικανοτήτων και κόμβων καινοτομίας.
 - Ενίσχυση υφιστάμενων μικρομεσαίων επιχειρήσεων για την έρευνα και παραγωγή καινοτόμων προϊόντων, μέσω σχετικών δράσεων του ΕΣΠΑ.
- **Φθηνότερη και φιλική προς το περιβάλλον ενέργεια**
 - Επίσπευση των πολιτικών για τη μετάβαση σε πράσινες και ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, με στόχο τη διασφάλιση ενεργειακής αυτονομίας και την μείωση του κόστους για νοικοκυριά και επιχειρήσεις.
 - Επιτάχυνση των επενδύσεων σε έργα αυτοπαραγωγής και αποθήκευσης ενέργειας από ΑΠΕ και ιδιαίτερα στην εγκατάσταση Φωτοβολταϊκών Σταθμών Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας, με το καθεστώς του ενεργειακού συμψηφισμού (net metering)

- Αναβάθμιση δικτύων και υποσταθμών ηλεκτρικού ρεύματος, για την ικανοποίηση των αιτημάτων των επιχειρήσεων για την παραγωγή ηλεκτρικού ρεύματος με net metering.
 - Ενίσχυση των επιχειρηματικών ενεργειακών κοινοτήτων που έχουν στόχο την μείωση του ενεργειακού κόστους
 - Αποτελεσματική λειτουργία της αγοράς ενέργειας, με κανόνες που διασφαλίζουν σταθερότητα, προβλεψιμότητα και συνέχεια.
- **Περιβάλλον και βιώσιμη ανάπτυξη**
- Ρήτρα κλιματικής αλλαγής σε όλες τις μελέτες ΜΠΕ και ΣΜΕΕ και ειδικών σχεδίων ανάπτυξης,
 - Εθνική στρατηγική για την αντιμετώπιση της λειψυδρίας.
 - Πλαίσιο εγκατάστασης και λειτουργίας φορτιστών ηλεκτρικών οχημάτων
 - Κίνητρα και επιμόρφωση νοικοκυριών και επιχειρήσεων για την αύξηση της ανακύκλωσης στην πηγή, προσθήκη νέων ρευμάτων, μαζική εφαρμογή του «πληρώνω όσο πετάω», για να μειωθούν τα δημοτικά τέλη
 - Τέλος στις παράνομες χωματερές, δημιουργία βιώσιμων Χώρων Υγειονομικής Ταφής και Κέντρων Ανακύκλωσης, επέκταση του δικτύου μονάδων επεξεργασίας αποβλήτων, ενεργειακή αξιοποίηση των υπολειμμάτων των μονάδων διαχείρισης αποβλήτων.
 - Προσαρμογές στη χωροταξική νομοθεσία, καθώς και στο ρυθμιστικό και κανονιστικό πλαίσιο για τον αιγιαλό, με στόχο την αειφόρο αξιοποίηση των αναπτυξιακών δυνατοτήτων σε κάθε περιοχή της χώρας.
 - Τολμηρές επιλογές αξιοποίησης της δημόσιας ακίνητης περιουσίας, για τη δημιουργία βιομηχανικών, τουριστικών, οικιστικών, και τεχνολογικών πάρκων για τις οποίες θα υπάρχουν υποδομές, χρήσης γης, επενδυτικές και λειτουργικές άδειες με σεβασμό στο περιβάλλον.
- **Χωροταξική οργάνωση**
- Ολοκλήρωση του Κτηματολογίου, των δασικών χαρτών, του καθορισμού χρήσεων γης.
 - Πολεοδομικά σχέδια σε όλη την Ελλάδα.
 - Δημιουργία νέου χωροταξικού σχεδιασμού, για ΑΠΕ, τουρισμό, βιομηχανία και υδατοκαλλιέργειες.
 - Δημιουργία ξεκάθαρα χωροταξικού πλαισίου, με σαφείς κανόνες, που θα εφαρμόζονται αυστηρά και για όλους, θα προστατεύουν το περιβάλλον από παραβάσεις, αλλά και τους νόμιμους επενδυτές από άσκοπες καθυστερήσεις και ταλαιπωρία.
- **Ολοκλήρωση μεγάλων έργων υποδομής στον τομέα των μεταφορών**
- Ολοκλήρωση του ΒΟΑΚ, του Ε65, του οδικού άξονα Κακαβιά – Ρίο – Τσακώνα, των αυτοκινητοδρόμων Πάτρα – Πύργος, Αμβρακία – Άκτιο, Καλαμάτα – Ριζόμυλος – Πύλος – Μεθώνη, παράκαμψη Χαλκίδας – Ψαχνών, Μπράλος – Άμφισσα.
 - Κατασκευή και ολοκλήρωση του αεροδρομίου στο Καστέλι Κρήτης

- Κατασκευή της Ανατολικής Εσωτερικής Περιφερειακής Θεσσαλονίκης (flyover) και επέκταση του ΜΕΤΡΟ προς το Αεροδρόμιο Μακεδονία.
- Κατασκευή των οδικών αξόνων Θεσσαλονίκης – Έδεσσας και Δράμας – Αμφίπολης.
- Κατασκευή των νέων σιδηροδρομικών γραμμών Θεσσαλονίκη – Καβάλα – Ξάνθη και Καλαμπάκα – Ιωάννινα – Ηγουμενίτσα.
- Άμεση παράδοση του έργου εκσυγχρονισμού της σηματοδότησης και της τηλεδιοίκησης και της εγκατάστασης του συστήματος ETCS, επί της σιδηροδρομικής γραμμής ΣΚΑ – Προμαχώνας, του βασικού σιδηροδρομικού άξονα της χώρας μας.
- **Ενίσχυση των δεξιοτήτων των εργαζόμενων και των νεοεισερχόμενων στην αγορά εργασίας**
 - Αξιοποίηση των ευρημάτων της μελέτης που υλοποίησε η Κεντρική Ένωση Επιμελητηρίων Ελλάδος, για την χαρτογράφηση των αναγκών της αγοράς εργασίας στην Ελλάδα, τόσο σε αριθμό εργαζομένων όσο και σε δεξιότητες.
 - Δημιουργία, ενίσχυση και αναβάθμιση των τεχνικών σχολών, ώστε να καλυφθεί η έλλειψη ειδικευμένου εργατικού δυναμικού (υδραυλικοί, ηλεκτρολόγοι, συντηρητές, τεχνίτες επισκευών οχημάτων κλπ.)
 - Επέκταση της εφαρμογής και της διάρκειας της πρακτικής άσκησης, με αναβάθμιση του θεσμού της Μαθητείας.
 - Επένδυση σε προγράμματα συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης και επανειδίκευσης
 - Λειτουργία εθνικού συστήματος πιστοποίησης των δεξιοτήτων, που αποκτώνται στο πλαίσιο των προγραμμάτων κατάρτισης.
 - Προγράμματα κάλυψης των κενών θέσεων σε χειρωνακτικής και χαμηλής εξειδίκευσης θέσεις εργασίας, με τη μετάκληση εργαζομένων από τρίτες χώρες.
 - Κίνητρα στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις για την εκπαίδευση του προσωπικού τους σε νέες τεχνολογίες, σύγχρονα ψηφιακά εργαλεία, αυτοματισμούς κ.λπ.
- **Αναβάθμιση της δημόσιας διοίκησης**
 - Έμφαση στη διαλειτουργικότητα των εφαρμογών και στην απλοποίηση των διαδικασιών
 - Τολμηρές πολιτικές για τη συνολική αναβάθμιση της λειτουργίας του κράτους: καθολική εφαρμογή της αξιολόγησης, αύξηση της κινητικότητας σε ανώτερες διοικητικές θέσεις, ενίσχυση του ρόλου του ΑΣΕΠ, κ.ά.
 - Μεταφορά αρμοδιοτήτων στην Τοπική Αυτοδιοίκηση με ανάλογη ενίσχυση των πόρων της – π.χ. με απόδοση μέρους των φόρων της ακίνητης περιουσίας
 - Συνέχιση και εμβάθυνση της προσπάθειας για κωδικοποίηση και απλοποίηση της νομοθεσίας.

- **Ενδυνάμωση των Επιμελητηρίων και αξιοποίηση του αναπτυξιακού τους ρόλου**
 - Βελτιώσεις και τροποποιήσεις στον Ν. 4919/2022 σχετικά με τη σύσταση εταιρειών μέσω των Υπηρεσιών Μιας Στάσης (Υ.Μ.Σ.) και τήρηση του Γενικού Εμπορικού Μητρώου (Γ.Ε.ΜΗ.) και στα άρθρα του Ν. 4497/2017 που αφορούν την επιμελητηριακή νομοθεσία. Στόχος είναι η διασφάλιση της οικονομικής βιωσιμότητας των επιμελητηρίων, ιδιαίτερα των μικρότερων, καθώς και η ενίσχυση του αναπτυξιακού τους ρόλου.
 - Υλοποίηση του θεσμού των Κέντρων Υποστήριξης Επιχειρήσεων (ΚΥΕΠΙΧ), που προβλέπονται στο άρθρο 66 του Ν. 4497/2017, με αντικείμενο την παροχή διοικητικών πληροφοριών και την υποστήριξη των εταιρειών κάθε νομικής μορφής, καθώς και των ατομικών επιχειρήσεων, στη διεκπεραίωση διαδικασιών δημοσίου δικαίου, από την υποβολή της αίτησης μέχρι την έκδοση της τελικής πράξης.
 - Χρηματοδοτική υποστήριξη των Επιμελητηρίων για την ψηφιοποίηση του συνόλου των υπηρεσιών τους.
 - Δημιουργία Innovation Centers στα Επιμελητήρια, στο πλαίσιο των δομών στήριξης επιχειρηματικότητας και των ΚΥΕΠΙΧ. Αξιοποιώντας το ρόλο τους στη διαχείριση του ΓΕΜΗ, τα Επιμελητήρια μπορούν να εξελιχθούν σε κέντρα στατιστικής αποτύπωσης της καινοτομίας σε όλη την Ελλάδα, παρέχοντας χρήσιμη πληροφόρηση και συμβάλλοντας στη χάραξη στοχευμένων πολιτικών σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο.
 - Αξιοποίηση των τοπικών Επιμελητηρίων στην ενίσχυση της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων του πρωτογενούς τομέα. Ένταξη στους επιλέξιμους φορείς από το ΥΠΑΑΤ, για συμμετοχή σε εκθέσεις προώθησης αγροδιατροφικών προϊόντων στο εξωτερικό.
 - Προκήρυξη χρηματοδοτικών προγραμμάτων για την ενίσχυση της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων, με φορείς υλοποίησης τα Επιμελητήρια.

Παρά τη διεθνή αβεβαιότητα και τις προκλήσεις στο εσωτερικό περιβάλλον, οι ελληνικές επιχειρήσεις έχουν σήμερα την μοναδική ευκαιρία να πραγματοποιήσουν ένα μεγάλο άλμα μπροστά. Μπορούν να πρωταγωνιστήσουν στην παραγωγική ανασυγκρότηση της ελληνικής οικονομίας, στην ανάπτυξη της επόμενης δεκαετίας.

Η ΚΕΕΕ στηρίζει με κάθε δυνατό τρόπο αυτή την προσπάθεια. Θέλουμε και μπορούμε να διαμορφώσουμε ένα καλύτερο αύριο για τις ελληνικές επιχειρήσεις, με θετικό αντίκτυπο για την κοινωνία και για όλους τους πολίτες της χώρας.